

Kunde_INFO nr 5 – Mai 2014

Proveniensenbefalinger for sitka- og lutzgran revidert av Tore Skrøppa, Skog og landskap

Sitkagran har sin utbredelse langs i et smalt belte langs Stillehavskysten av Nord-Amerika fra California til Alaska. Forsøk i Norge har vist at vi ikke noen steder i landet bør bruke provenienser fra områder sør for ca. 54 grader N. Provenienser fra lengre sør har ikke vist tilstrekkelig herdighet og får skader og stor avgang. Provenienser fra breddegrad 54-55 har hatt best vekst, og veksten avtar med økende nordlig breddegrad. Proveniensenes frostherdighet øker fra sør til nord. De nordligste proveniensene fra Seward (Sew), breddegrad 60, har hatt minst skader og best høydevekst på klimatisk utsatte lokaliteter langs kysten og i stor høyde over havet.

Materialet i to norske frøplantasjer er valgt ut i norske bestand. Klonene i Kaupanger frøplantasje har noe nordligere opprinnelse enn de i plantasjonen i Honganvik. Planter etter frø herfra skulle derfor være mer frostherdige, men ha noe svakere vekst enn de fra Honganvik.

Lutzgran er krysningen mellom sitkagran og kvitgran og forekommer naturlig i British Columbia og Alaska. Trær fra nordlige provenienser i Alaska (Sew) har vist seg å ha god vekst, god stammeform, fin kvistsetting og tilstrekkelig herdighet i kystklimaet i Nord-Norge.

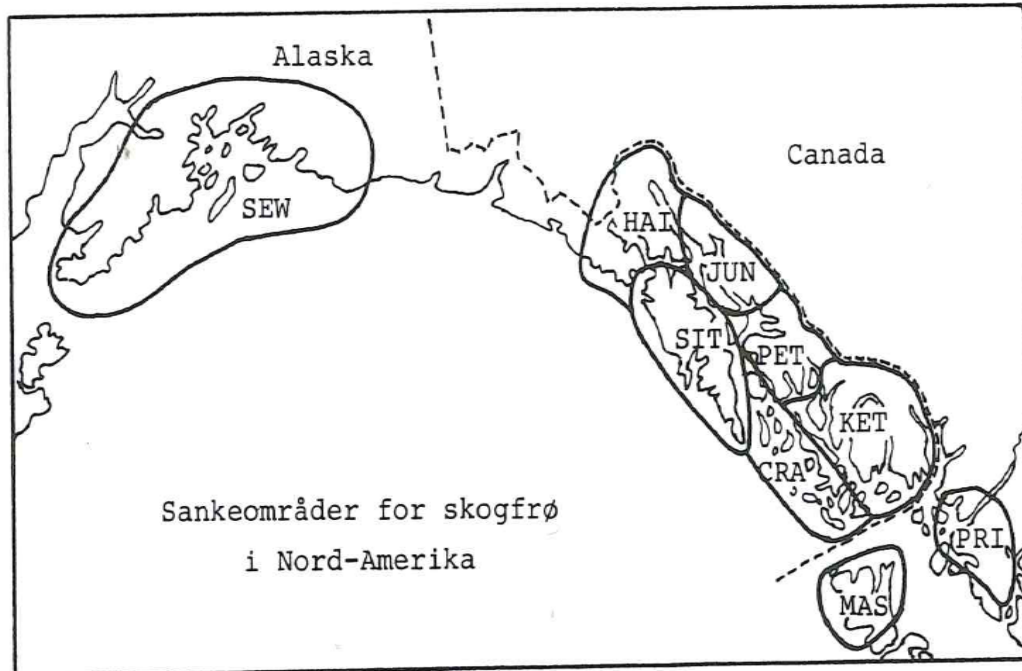
Ved planting av sitkagran foreligger tre alternativer for valg av materialer: importert frø fra bestand i Nord-Amerika, norskprodusert frø fra utvalgte bestand og fra frøplantasjene Honganvik og Kaupanger. Planter fra norskprodusert frø har vist bedre spiring, like god overleving og like god eller bedre vekst enn importerte provenienser. Frø fra frøplantasjene vil være å foretrekke framfor frø høstet i norske bestand.

Landsdel	Høydelag	Lokalt klima	Provenienser/frøplantasje
Vestlandet – sør for Stad	1	Godt Middels Utsatt	Mas, Pri, Honganvik Ket, Pet, Honganvik Sit, Cra, Jun, Kaupanger
	2	Middels Utsatt	Sit, Cra, Jun, Honganvik Sew, Kaupanger
Vestlandet – nord for Stad	1	Godt Middels Utsatt	Pet, Sit, Cra, Kaupanger Hai, Jun, Kaupanger Sew
	2		Sew, Kaupanger
Sør- og Nord-Trøndelag	1		Sit, Jun, Sew
Nordland og Troms	1		Sew (sitka og lutzgran)

Tabell 1. Anbefalinger for bruk av provenienser av sitka- og lutzgran

Figur 1. Aktuelle proveniensområder for sitkagran i Nord-Amerika

Referanser

Magnesen, S. 1992. Frø og planter for Vestlandet. Aktuelt fra Skogforsk Nr. 19: 10 - 22.

Magnesen, S. 1999. Forsøk med nordlige sitkagran-provenienser på Vestlandet. Rapport fra skogforskningen 3/99.

Magnesen, S. 2000. Vekst og overleving hos sitkagran fra skogfrøplantasjer og plantefelt på Vestlandet. Rapport fra skogforskningen 2/00.

Magnesen, S. 2001. Forsøk med ulike bartreslag og provenienser på Vestlandet. Aktuelt fra skogforskningen 1/01.